

Oled sa **GEENIUS**, **RIKAS** või **PRO**? [Vali sobiv tellimus siit.](#)

EESTI LOODUS

Miks raiutakse rannikutel kibuvitsapõõsaid ja mände?

Keskkonnaministeerium ja KIK

19. aug. 2021 kell 11:09

Märkimisväärne osa Eesti rannikualadest on võsastunud või metsastunud. Shutterstock

Selleks, et erinevad elupaigad säilitaksid neile omaste taime- ja loomaliikide mitmekesisuse, on tarvis veenduda, et sealsed tingimused seda soosiks. Ehkki inimese sekkumist looduse tegemistesse peetakse sageli ebavajalikuks või lausa lubamatuks, on teatud juhtudel seda siiski vaja teha – seda enam, kui selle abil taastatakse haruldaste liikide elupaiku.

Merevee soolasus esitab väljakutse

Üheks selliseks elupaigaks on rannikualad, täpsemalt rannaniidud, mis on üldjuhul kaetud rohttaimedega ning millest suurt osa ujutab regulaarselt üle soolane merevesi. Viimane esitab omakorda väljakutse sellel maa-alal elutsevatele taimedele, kes peavad olema võimelised pikemaajade üleujutusperioode taluma.

Eesti rannaniitudel kasvavad näiteks kare kaisel, kastehein, punane aruhein, randaster, soomusalss, värihein, aasristik ja paljud teised taimed, mis on merevee soolasusest rohkem või vähem mõjutatud. Samuti pesitseb rannaniitudel palju haruldaste linnuliikide esindajaid nagu tutkas, liivatüll ja suurkoovitaja.

Rannaniidud kasvavad kinni

Viimasel ajal on rannikualadel märgata rannaniitude võsastumist ning kinnikasvamist. Näiteks võib pilliroog levida ainuüksi 5-10 aasta jooksul üle kogu rannaniidu. See omakorda annab võimaluse kasvamiseks kadakale, pajule, lepale ning hiljem männile ja teistele metsataimedele. Samuti kiirendab protsessi Eesti lääneranniku ja Lääne-Eesti saarte maapinna tõusmine, mis toimub küll vaikselt, kuid siiski järjepidevalt.

Aastate möödudes saab varasemast rannaniidust tavaline mets, mis on oma olemuselt küll samuti liigirikas, kuid kujutab seeläbi sealsetele elusorganismidele suurt ohtu. Ent miks on rannikualade võsastumine saanud probleemiks alles nüüd?

Põhjuseks on samuti inimene: et rannaniitudel on varasemalt karjatatud loomi või tihedalt niidetud, on see võimaldanud elupaiga mitmekesisust säilitada. Nimelt on kariloomade elutegevusel rannaniidu liigirikkusele väga suur mõju, kuna nad toituvad rannataimestikust ning kulutavad ja tallavad pidevalt sealset maapinda. Ka laigutine väetamine sõnniku ja uriini näol aitab rannaniidu taimede kasvamist stimuleerida.

Karjatamise või niitmise katkemisel pole võimalik ala enam puudest või põõsastest vabana hoida – tulemuseks ongi võsastumine ja metsastumine. Seega peab inimene rannaniitude taime- ja loomaliikide kaitsmise jaoks teadlikult tegutsema asuma.

Eesti-Soome ühisprojekt

Liigirikkad rannaniidud ei asu vaid Eestis, vaid ka mujal, mistõttu on riikidevaheline koostöö mure lahendamiseks igati vajalik ja tervitatav. Ühise eesmärgi nimel ühendasid omavahel jõud naaberriigid Eesti ja Soome, tänu millele sai alguse [CoastNet LIFE](#) projekt, mida rahastavad Euroopa Komisjoni LIFE+ Nature programm, Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK), Keskkonnaamet ja Tallinna Keskkonnaamet. Samuti aitavad elupaikade taastamisele kaasa RMK ja eramaaomanikud, kellega koostööd tehakse.

Kui Soomes hõlmavad projektialad lõuna- ja põhjarannikut ning Botnia lahega piirnevat rannikuala, siis Eesti projektialad seevastu asuvad Lahemaa rahvuspargis, Kolga lahe ja Aegna maastikukaitsealal ning Tallinnas asuval Paljassaare hoiualal.

Kuna Aegna ja Paljassaare rannikute poollooduslikud elupaigad on olulised lindude pesitsusalad ja rändlindude peatuspaigad, on puid ja võsa vaja raiuda ka selleks, et linnud tee sinna tagasi leiaksid. Sellel on lihtne põhjus: rannaniidul kasvavad puud pakuvad nimelt kavalat varitsuspaika erinevatele pesaröövlitele, sealhulgas varestele.

Algatused on teretulnud

Euroopa Komisjoni poolt rahastatud projekte, mis rannaniitusid taastavad, on veelgi. Näiteks seadis [LIFE BaltCoast](#) eesmärgiks kaitsta Eesti, Rootsi, Leedu, Poola ja Saksamaa rannikulõugaste elupaiku, mille tarvis puhastati ala vohavast pilliroost, soetati kariloomi ning rajati karjatamiseks vajalikke aedu.

Kui [KopuNatura](#) projekti raames soetati Kõpu poolsaarel asuvate poollooduslike koosluste hooldamiseks ja taastamiseks kolm niidukit, lisaks saed ja võsalõikurid, siis [Silma](#) käigus hooldati rannikualasid Vormsil, Osmussaarel ja Silma looduskaitsealal. Samuti toodi just rannaniitude hooldamiseks [LIFE Urbancows](#) projekti raames Pärnu rannikualale elama linnalehmad.

Kaitsealuste liikide ja nende elupaikade taastamine ei sünni üleöö ning nende tööde läbiviimine võib kujuneda üpris kulukaks. Küll aga on võimalik taotleda sellistele projektidele rahastust ka väljaspool LIFE programmi.

Ka praegu on Keskkonnainvesteeringute Keskusel avatud [taotlusvoor](#) poollooduslike koosluste hooldamiseks ja taastamiseks. Kui hooldamiseks vajalike investeeringute eelarve on tänaseks täitunud, siis taastamistööde taotlusvoor on veel avatud. Toetust jagatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist ning vastava meetme töötab välja Keskkonnaministeerium – kõik ikka selleks, et Eesti haruldased taime-, linnu- ja loomaliigid saaksid elada neile vajalikes ja sobilikes elutingimustes.

Artikli kirjutamist on rahastatud projektist “LIFE programmist teadlikkuse suurendamine ja projektitaotluste kvaliteedi parandamine 2”, mida rahastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE.

Märksõnad: [keskkonnaministeerium](#), [kik](#), [rannaniidud](#), [rannikualad](#)

Eestil ja Soomel lasub vastutus lendorava säilimise eest kogu Euroopa Liidus

Jalgpall, olümpiamängud ja tennis – kuidas vähendada suurturniiride keskkonnamõju?

[f Jaga Facebookis](#)

[✉ Saada e-kirjaga](#)

[🐦 Jaga Twitteris](#)

[in Jaga LinkedInis](#)

[💬 Kommenteeri](#)

AwaRa
Est LIFE 2

Loed AwaRaEst LIFE blogi, kus tutvustame, mida LIFE programmi projektide abil Eesti looduse ja keskkonna heaks tehtud on ning mida plaanime tulevikus ellu viia.

[Vaata kõiki artikleid](#)

POPULAARSED LOOD

G TELLIJALE

MÄRGATUD: Eestis tegevust alustanud moekaubanduse platvorm jääb silma mitmel põhjusel

TARK NÕUANNE

Rubriiki toetab **Rimi**

Millal on mõistlik langenud puulehti koristada ja millal jätta need puutumata?

UUDIS

Aasta puitehitise tiitli võitis Tamme talukompleks Muhumaal

ROHETEHNOLÓGIA

Islandil avati maailma suurim õhust süsinikku imev masinajaam

5 nippi, kuidas hoida oma digitaalset jalajälge võimalikult väiksena

SÄÄSTLIK TEHNOLOOGIA: Eesti inseneri leiutis aitab eraldada vanadest arvutiosadest väärtuslikud metallid

VIIMATI LISATUD

Koda: kliimaeesmärgid võivad viia kodumaise toidutootmise vähenemiseni

26. oktoober 2021 kell 09:07

Teadlased uurisid loodussõbralikumaid põlevkivi töötlemise võimalusi

26. oktoober 2021 kell 09:05

5 nippi, kuidas hoida oma digitaalset jalajälge võimalikult väiksena

25. oktoober 2021 kell 14:46

SÄÄSTLIK TEHNOLOOGIA: Eesti inseneri leiutis aitab eraldada vanadest arvutiosadest väärtuslikud metallid

25. oktoober 2021 kell 11:08

MÄRGATUD: Eestis tegevust alustanud moekaubanduse platvorm jääb silma mitmel põhjusel

25. oktoober 2021 kell 10:54

Aasta puitehitise tiitli võitis Tamme talukompleks Muhumaal

25. oktoober 2021 kell 10:19

[Vaata kõiki artikleid](#)

SISUTURUNDUS

SISUTURUNDUS

Kui suudad kõiki neid soovitusi järgida, siis magad öösel nagu nott!

SISUTURUNDUS

5 parimat närvikõdi pakkuvat mängu Nintendo Switch'ile

SISUTURUNDUS

Ära vali looduskosmeetikat oletuste, vaid faktide põhjal

SISUTURUNDUS

RiiSaikel – pood, mis pakub rohkelt stiiliinspiratsiooni ja teeb su õnnelikuks!

AUTO24 BLOGI

Päeva kuulutus: soomustatud BMW 540, mis on märkimisväärselt silmatorkamatu

KODU • REMONT&EHITUS

Rubriiki toetab **Bigbank**

Aasta puitehitise tiitli võitis huvitav talukompleks Muhus

AUTO • KASUTATUD AUTO

Rubriiki toetab **auto24 laen**

Kasutatud Škoda Octavia: palju töökindlam kui eelmine põlvkond, aga paar tüüpviga ähvardavad ikkagi

DIGI • ANDROID

Uued Google'i Pixel telefonid püüdlevad tippklassi ning on enneolematult soodsa hinnaga

PRO TELLIJALE

Palgavõrdlus: kui suurt töötasu pakutakse populaarsetel ametitel?

R TELLIJALE

Tänasest saab märkida Läti tanklaketi aktsiaid

DIKTOR • UUDIS

Filmivõtetel surmavalt lõppenud tulistamise kohta avaldati uusi detaile

DIKTOR • TELE

Arvustus: „Pühapäev Sirjega“ pressib end juba täidetud tühimikku

ÄRA JÄÄ ILMA PÄEVA PÕNEVAMATEST LUGUDEST

Telli Geeniuse uudiskiri

Saadame sulle igal argipäeval ülevaate olulisematest Geeniuse temadest.

 geeniusmedia

Geenius Meedia OÜ
Ahtri 6, 10151 Tallinn
Tel 660 9797
geenius@geenius.ee

[Üldised kasutustingimused](#) • [Andmekaitsetingimused](#) • [Ettevõttest](#)

© Geenius Meedia OÜ, 2021.

Portaalid

[Geenius](#)
[Auto](#)
[Digi](#)
[DigiPRO](#)
[Diktor](#)
[Kodu](#)
[Laser](#)
[Mood](#)
[Raha](#)
[Rikas](#)
[Rohe](#)
[Tervis](#)
[Äri](#)

Ajakirjad

[Autogeenius](#)
[Autoleht](#)
[Autoleht Ekstra](#)
[Digi](#)
[Miisu](#)
[Muki](#)

Podcastid

[Algorütm](#)
[Autotund](#)
[Digitund](#)
[Investoritund](#)
[Restart](#)
[Töötund](#)

Sotsiaalmeedia

[Facebook](#)

Kontakt

[Toimetus](#)
[Reklaamiinfo](#)

Geeniuse portaale majutab

